

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas No.:1965/4

Karar No.:1965/6

Karar tarihi:12/2/1965

Resmi Gazete takirh/sayı:24.5.1965/12005

İtirazda bulunan : Kozan Asliye Ceza Mahkemesi

İtirazın konusu : Kozan İlçesinin Üçtepe Köyü muhtarı hakkında yapılan ihbar üzerine görevlendirilen ve isnat olunan fiilleri kanısına tahkik memuru, muhtarın zimmet ve irtikâp suçlarını işlediği kanısına vararak, 1609 sayılı Kanun hükümleri uygulanmak üzere evrakın C. Savcılığına verilmesini istemiş olduğu halde Kozan İlçesi İdare Kurulu, bu fiilleri T. C. K. nun 230 uncu ve 240 inci maddeleri kapsamında görerek sanığın lüzumu muhakemesine karar vermiştir. Bu karara dayanan kamu dâvasına bakmakta olan Kozan Asliye Ceza Mahkemesi, Memurun Muhakematı hakkındaki 4 Şubat 1329 günlü Kanunun 2., 3., 4., 5., 6., 7., 9., 9., 10., 15. ve 16 maddeleriyle 20 Mart 1930 günlü ve 1609 sayılı Kanunun 2/1., 3. Ve 4. Maddelerinin Anayasa'ya aykırı olduğu düşüncesiyle bu konuda bir karar verilmesini istemiştir

İnceleme : Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 15. maddesi uyarınca yapılan ilk incelemede, itirazda bulunan mahkemenin kararı, Anayasa'ya aykırılığı ileri sürülen kanun hükümleri ve ilk inceleme raporu okunduktan sonra gereği görüşülüp düşünüldü :

Gerekçe : 1 - 4 Şubat 1329 günlü Memurin Muhakematı hakkındaki Kanunun 16. maddesi, Mahkememizin 20/9/1963 günlü ve 1963/225 E. 1963/59 K. sayılı kararıyle iptal edilmiş; 1609 sayılı Kanunun 3. maddesi de 12/2/1963 günlü ve 173 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmış olduğundan bu iki hükme yöneltelen itirazın konusu yoktur.

2 - Anayasa'nın 151. ve 22/4/1962 günlü ve 44 sayılı Kanunun 27. maddeleri gereğince mahkemeler, bakmakta oldukları bir dâvada uygulanabilecek kanun hükümlerini Anayasa'ya aykırı gördükleri takdirde Mahkememize itiraz yoluyla başvurarak bu konuda bir karar verilmesini isteyebilirler.

Kozan Asliye Ceza Mahkemesinde görülmekte olan dâva dolayısıyla itirazda bulunulduğu anlaşıldığından sadece diğer koşulun aranması, yani Anayasa'ya aykırılığı ileri sürülen kanun maddelerinin bu dâvada uygulanacak hükümler olup olmadığının incelenmesi gerekmektedir.

A - 4 Şubat 1329 günlü Memurin Muhakematı hakkındaki Kanun, memurların görevleriyle ilgili suçlarını özel bir kovuşturma usulüne bağlı tutmaktadır. Kovuşturmanın hangi makamın emriyle açılıp kimin tarafından ne suretle yapılacağı, muhakemenin lüzumuna veya men'ine hangi mercice karar verileceği, kararın nasıl kesinleşeceği hakkındaki bu kanun hükümleri kamu dâvasının açılmasından sonra mahkemelerce incelenip uygulanamaz. Yargılama sırasında mahkeme, ilk tahkikatı düzenleyen bu kanun hükümlerini değil, ancak, Ceza Mahkemeleri Usulü Kanununun son tahkikata ilişkin hükümleriyle suça değinen ceza hükümlerini uygulamak durumundadır.

B - 1609 sayılı Kanun bakımından da durum böyledir. Bu kanun, bazı memur suçlarının takip ve tahkikini 4 Şubat 1329 günlü Kanunun kapsamından çıkarmakta ve diğer özel bir usule bağlamaktadır. Kanunun, son tahkikanın açılmasından Önce ve ancak C. Savcılığınca uygulanacak hükümleri, gene mahkemenin inceleme ve uygulama konusu dışında kalmaktadır.

Esas No.:1965/4
Karar No.:1965/6

Sonuç : 1 - 4 Şubat 1329 günlü Memurin Muhakematı hakkındaki Kanunun iptali istenen 16. maddesi Mahkememizin 20/9/1963 günlü ve 1963/225 - 59 sayılı kararıyle itirazdan Önce iptal edilmiş ve 1609 sayılı Kanunun iptali istenen 3. maddesi de 12/2/1963 günlü ve 173 sayılı Kanunla, gene itirazdan Önce, yürürlükten kaldırılmış olduğundan bu maddelere ilişkin itirazın dâvanın konusu bulunmaması yönünden;

2 - 22/4/1962 günlü ve 44 sayılı Kanunun 27. maddesinde bir dâvaya bakmakta olan mahkemenin o dâva dolayısıyla uygulanacak Kanun hükümlerini Anayasa'ya aykırı görürse Anayasa Mahkemesine başvurabileceği yazılı olup olayda ise mahkeme, iptalini istediği 4 Şubat 1329 günlü Memurin Muhakematı hakkındaki Kanunun 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10. ve 15. maddelerini ve 1609 sayılı Kanunun 2. maddesinin birinci fıkrasıyle 4. maddesi hükümlerini uygulamak durumunda olmadığından Anayasa Mahkemesine başvurmaya yetkili bulunmadığına ve bu maddelere ilişkin itirazın da mahkemenin yetkisizliği yönünden;

reddine 12/2/1965 gününde oybirliği ile karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Lütfi Akadlı	Cemalettin Köseoğlu	Asım Erkan	Rifat Göksu

Üye	Üye	Üye	Üye
Şemsettin Akçoğlu	İbrahim Senil	İhsan Keçecioğlu	A. Şeref Hocaoğlu

Üye	Üye	Üye	Üye
Celalettin Kuralmen	Hakkı Ketenoğlu	Fazıl Uluocak	Avni Givda

Üye	Üye	Üye
Muhittin Gürün	Lûtfi Ömerbaş	Ekrem Tüzemen